

IDÉKATALOG

Brugerindflydelse – også i voksenlivet!?

Idékatalog – Brugerindflydelse også i voksenlivet!?

Platform for brugerindflydelse, Socialt Udviklingscenter SUS, 2015

Tekst: Elisabeth Mamsen og Tina Hjulmann Meldgaard

Idékataloget blev til som et resultat af innovationscampen afholdt 2. december, 2014. Innovationscampen er en del af projektet Platform for brugerindflydelse, hvor formålet er at skabe og videreudvikle metoder til brugerindflydelse. Platform for brugerindflydelse er støttet af Helsefonden og Det Obelske Familiefond og gennemføres af Socialt Udviklingscenter SUS.

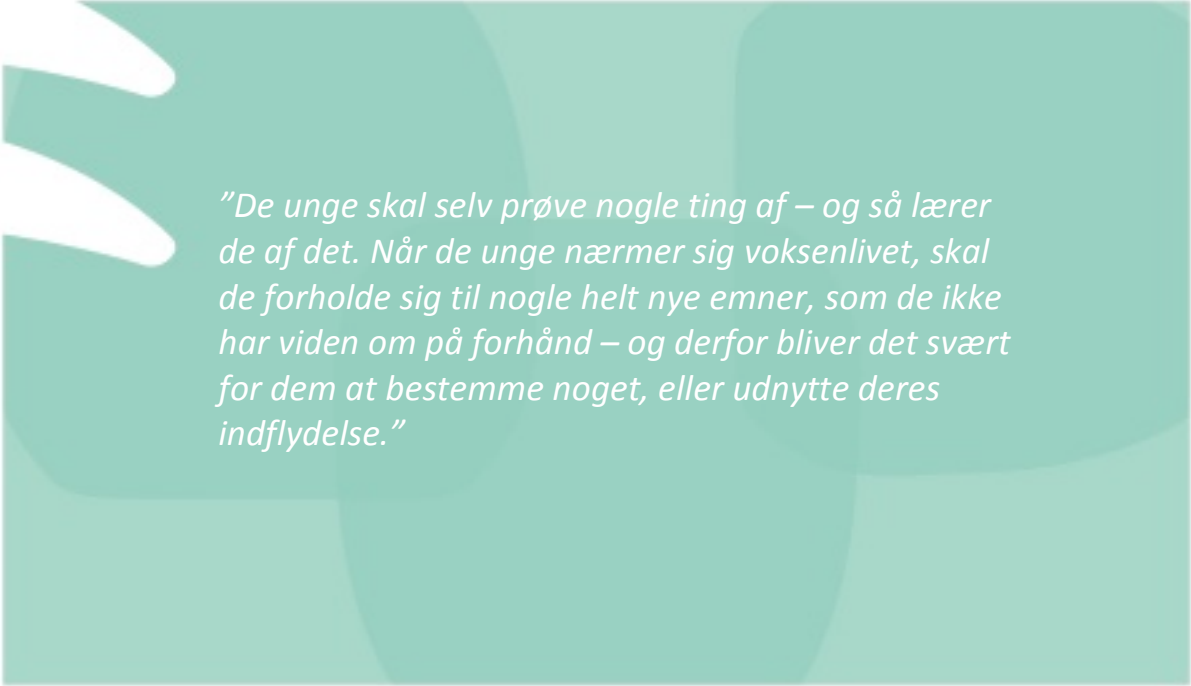
Du kan få mere viden om brugerindflydelse på www.brugerindflydelse.dk

BRUGERINDFLYDELSE – OGSÅ I VOKSENLIVET!?

D. 2. december 2014 mødtes 14 praktikere, myndighedspersoner, organisationsrepræsentanter og videnspersoner med særlig viden inden for ungeområdet samt unge med personlig erfaring med anbringelse uden for hjemmet. De mødtes til en innovationscamp, hvor de i fællesskab udviklede nytænkende idéer til, hvordan man kan sikre mere brugerindflydelse for sårbare unge i overgangen fra unge- til voksenlivet.

Dette idékatalog giver et uddybende indblik i disse idéer og beskriver nogle af de refleksioner, som deltagerne havde i løbet af processen.

God læselyst!

"De unge skal selv prøve nogle ting af – og så lærer de af det. Når de unge nærmer sig voksenlivet, skal de forholde sig til nogle helt nye emner, som de ikke har viden om på forhånd – og derfor bliver det svært for dem at bestemme noget, eller udnytte deres indflydelse."

HVORFOR FOKUS PÅ BRUGERINDFLYDELSE?

Brugerindflydelse handler om at mestre, navigere i og handle på de muligheder, man møder i sit liv. Undersøgelser viser at sårbare unge – som fx tidligere anbragte – har sværere ved at mestre voksenlivet sammenlignet med deres jævnaldrende. De har bl.a. større risiko for at blive marginaliseret på arbejdsmarkedet, blive involveret i kriminalitet og få psykiske lidelser. I overgangen fra unge- til voksensystemet stilles der nye krav til den unge, hvilket kan påvirke deres muligheder for indflydelse på eget liv.

I Platform for Brugerindflydelse har vi på baggrund af omfangsrig litteratursøgning og interviews indkredset og kategoriseret følgende syv temaer, der rummer en række antagelser om, hvilke forandringer øget brugerindflydelse kan medføre¹:

1. Bevidsthed om egne behov

Brugerne bliver mere bevidste om og bedre til at udtrykke egne behov.

2. Ansvar og ejerskab

Brugerne oplever større ansvar for hinanden, medarbejdere og ledelse, og de får mere ejerskab for bo- eller dagtilbuddet.

3. Initiativ og spontanitet

Brugerne bliver mere initiativrige, og brugere og medarbejdere bliver mere spontane.

4. Arbejds miljø

Det psykiske arbejdsmiljø for medarbejdere og ledelse bliver bedre.

5. Sociale relationer og netværk

Brugernes sociale relationer og netværk styrkes – også til medarbejdere og ledelse.

6. Åbenhed og gennemsigtighed i organisationen

Der kommer større åbenhed og gennemsigtighed på bo- eller dagtilbuddet på tværs af brugere, medarbejdere og ledelse.

7. Anerkendelse af brugernes ressourcer

Medarbejdere og ledelse anerkender og trækker mere på brugernes ressourcer.

”Brugerne bliver mere bevidste om og bedre til at udtrykke egne behov”

---

¹ Afdækning af viden om effekten af brugerindflydelse – 4 tendenser og 7 forandringsområder, Platform for brugerindflydelse, 2014. www.brugerindflydelse.dk

*"Et 'ja' er kun et 'ja',
når du har haft mulighed
for at sige 'nej'"*

*"De unge skal øves i at
formidle deres ønsker og
behov – det er en
forudsætning for
brugerindflydelse "*

*"Landmand, ejendomsmægler og
geolog ser på et stykke jord – ser de det
samme? Nej, de har forskellige
fokuspunkter dvs. forskellige kort over
virkeligheden. Brugerindflydelse handler
om, at løsningerne skal fungere i
brugernes kort over virkeligheden.
Vi må forstå deres kort over
virkeligheden"*

IDÉER TIL INDSATSER

I løbet af campen blev der udviklet forskellige idéer, indsatser og tilbud, der kan understøtte visionen om at sikre øget brugerindflydelse for sårbare unge. Her er kort fremhævet et udsnit af campens idéer.

Et centralt styringsorgan

Administrationen af anbringelser af børn og unge kan med fordel ske via fem regionale centre. Dette vil sikre en ensretning i de indsatser, der ydes på tværs af kommunegrænser. Dette organ kan således også udstikke retningslinjer for brugerindflydelsen og skabe fælles fodslag om dette. En anden fordel er, at den økonomiske konsekvens ved anbringelser fordeles ligelig mellem kommunerne – dette ville overskud til at arbejde målrettet med brugerindflydelse.

Hvordan sikrer idéen mere brugerindflydelse for unge?

Gennem højere faglighed i sagsbehandling og ansvarlighed, skabes bedre rammer for unges mulighed for brugerindflydelse.

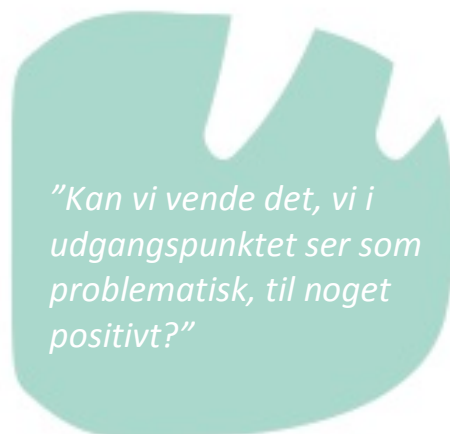
≈

Vidensbank

En vidensbank, der centraliserer viden om overgangen fra unge- til voksensystem. Banken skal have form som en app, der guider unge ift. hvilke ting, man skal forholde sig til i overgangen til voksenlivet – og hvorfor. Eksempelvis skal den indeholde oplysninger om bank/budgetlægning, forsikringer, SKAT, boligsikring, hvor man skal henvende sig, hvis man eksempelvis er ensom osv. App'en skal være lettilgængelig – ift. sprog, brugervenlighed etc. Vidensbanken henvender sig til et bredt udsnit af unge – og ikke kun socialt udsatte unge.

Hvordan sikrer idéen mere brugerindflydelse for unge? App'en er med til at gøre unge til selvforvaltende individer.

≈

Bisidder-uddannelse

Tidligere anbragte uddannes til bisiddergerningen og forankres i en uafhængig NGO. De fungerer herefter som bisiddere for nuværende anbragte unge, og kan samtidig evt. have andre funktioner som fx oplægsholdere eller mentorer. Det vil sikre en mere tillidsfuld kontakt mellem den anbragte og kommunen.

Hvordan sikrer idéen mere brugerindflydelse for unge?

En bisidder kan med baggrund i egne erfaringer samt uddannelsen til bisidder hjælpe den unge, med at stille de vigtige spørgsmål ved samtaler med myndighedspersoner. Det kan være spørgsmål som den unge ikke nødvendigvis selv har overblik, indsigt og erfaring i at stille.

De unge sikres gennem en uafhængig NGO en hjælp til at blive mere opmærksom på vigtigheden af indflydelsen på eget liv – og at deres mening tæller.

Netværksdage

Et landsdækkende netværk af unge anbragte/tidligere anbragte, der mødes årligt. Det vigtigste er, at deltagerne møder ligesindede, at de udveksler erfaringer, får relationer og skaber nye læringsrum. Her kan man eksempelvis udveksle erfaringer med mestring af overgangen til voksenlivet, hvilket kan føre til mere brugerindflydelse.

På netværksdagene vil der også være forskellige temaoplæg, som deltagerne deltager i og reflekterer over. Temaer kan fx være brugerindflydelse, efterværn eller uddannelsessystemet.

Hvordan sikrer idéen mere brugerindflydelse for unge?

Idéen skaber empowerment for netværksdeltagerne. Ved at skabe et netværk drevet af anbragte/tidligere anbragte unge skaber man et netværk med stor troværdighed, der også kan udtale sig politisk på gruppens vegne. Netværksdagene er en måde at organisere sig på – en slags Yngresagen i modsætning til Ældresagen.

Ferier

Ferier afholdt af anbragte/tidligere anbragte unge for tidligere anbragte unge. Formålet er, at ligesindede mødes, skaber relationer og erfaringsudveksler - på en intensiv og sjov måde.

Omvendt mentoring

Sagsbehandlere får tilknyttet en tidligere anbragt ung som mentor. Sagsbehandleren kan konsultere den unge, når sagsbehandleren har brug for råd ift. forskellige elementer, fx hvordan særligt svære samtaler kan gribes an.

Hjælp til selvhjælp - foredragsteam

Skal fokusere på at videreformidle viden om det at være anbragt til nuværende anbragte.

Teamet tager ud på samtlige opholdssteder og fortæller om personlige oplevelser/erfaringer med at blive voksen.

Rådgivningsorgan

Sammenslutning af anbragte/tidligere anbragte unge, der agerer konsulterende rådgivningsorgan for politiske instanser.

Tabu-bekæmperkorps

Tabu-bekæmperkorpsset er et korps bestående af tidligere anbragte unge, hvor medlemmerne med baggrund i egne erfaringer fungerer som mentorer/rollemodeller for sårbare unge og bekæmper tabuet omkring anbringelser uden for hjemmet. Korpsdeltagerne oplæres og kompetenceudvikles. Korpsset har to funktioner:

- 1) *Én-til-én mentoring*, hvor korpsset står til rådighed for den enkelte unge, der har brug for nogen at sparre med i hverdagen. Sagsbehandlere kan ringe til korpsset, hvis en ung har brug for sparring på noget, som sagsbehandleren ved korpsset kan være behjælpelig med. Korpsset bliver en del af et efterværn.
- 2) *en national kampagnedag*, hvor tabuet omkring udsatte unge brydes eks. med hjælp fra kendte rollemodeller.

Hvordan sikrer idéen mere brugerindflydelse for unge? Tabu-bekæmperkorpsset bidrager til øget brugerindflydelse gennem empowerment af de unge. De unge ser mentorer/rollemodeller, der har klaret sig godt og som har turdet stå ved deres egne holdninger, hvilket har en positivt afsmittende effekt. Derudover er en national kampagne med til at ændre udefrakommendes syn på anbragte unge, hvilket kan være med til at skabe større lydhørhed for denne gruppe.

≈

Giv dem liv!

Dette katalog ligger som inspiration og open source for alle, der skulle have lyst til at føre idéerne ud i den virkelige verden. Brug kataloget som inspiration hvor enkeltdele plukkes ud eller tag idéerne og udfold dem som komplette koncepter.

Tag idéerne, brug dem, split dem op og lav nye idéer – kort sagt, giv dem liv!

